

CARLOS HERNANDEZ MOR
“FIN” D’EUGÈNIA BALCELLS

Juny, 1977

Una gran part del propòsit i de l'interés de la selecció, de la juxtaposició i de la consegüent acumulació de les cent vinyetes finals de foto-novel·les en què consisteix el llibre "FIN" no rau solament en el caire kitsch de les seves imatges. Perquè, bo i superant el molt accessible atractiu de tal peculiar estètica, és perfectament possible un altre nivell de lectura, no esteticista, que ens permetrà, si res més no, de sospitar que potser un dels al·licients més grans del llibre resideix en el palesament que comporta el conjunt dels fins pel que fa als mecanismes de la foto-novel·la en tant que aquesta constitueix un dels més evidents, massius i, doncs, simptomàtics gèneres vehiculadors de la ideologia dominant sobre les relacions de parella.

Justament perquè els seus procediments són fàcils, simplistes, primaris, grollers i esquemàtics, la foto-novel·la, autèntic model de reduccionisme ideològic, esdevé la quinta essència de tòpic discurs amorós estereotipat i present, amb distints tractaments, a tots els mitjans de comunicació. I resulta òbvi, atès el visible criteri de la selecció i de l'ordenació de les imatges al llibre, que tal transparència de la foto-novel·la és el motiu pel que aquesta ha estat utilitzada a "FIN" com a matèria primera per a un desemmascarament que va més enllà d'una mera lectura denunciadora dels mecanismes estilístics d'un mitjà de comunicació de gran tirada. Puix que, tot cenyint-nos a la materialitat del llibre, les imatges i els textos de les vinyetes escollides, llurs repeticions, paral·lelismes i contrastos entre totes elles, és a dir, les diferències i analogies que s'hi poden establir, evidencien la manipulació i la canalització del desig, per part del discurs amorós dominant, en una direcció que condueix al manteniment de sentiments, fixacions, comportaments i actituds que faciliten la permanència d'una concepció del món i de la vida que solament és necessària per a la supervivència de l'actual sistema social i per a la perturbació de la posició "com cal" dels subjectes a l'interior de tal sistema. I si tot això ja és prou sabut, per bé que no sempre assumit ni manifestat, també està clar que "FIN" no pretén en absolut d'ensenyar-nos-ho ni d'exposar-ho, sinó que, a partir d'unes aïtals constatacions, les pàgines del llibre se'ns fan riques en suggerències i matissos, que van, per exemple, d'un humor agre i tediós a una angúnia revulsiva, entorn del tronat i corrent idealisme que sustenta una determinada manera d'entendre les relacions diguem-ne amoroses, així com de les consegüents seqüeles que d'això se'n deriven i que a tots ens atanyen quotidianament.

Els fins, endemés, es veu ben clar, tot just en llegir el llibre, que han estat escollits, per damunt d'altres vinyetes de les foto-novel·les, perquè són el punt que condensa tota una història, són la vinyeta que representa gairebé sempre un objectiu, que és alhora un resultat, desitjable i acomplert, generalment un happy end que resumeix el desideratum de la tendenciosa ideologia explícita i implícita al llarg de cada història contada. Les pàgines del llibre, a més a més, ens remarquen que el Fin és només, de fet, un tall relatiu en el relat, ja que cada Fin significa també un inici, un punt de partida vers l'esdevenidor (...comienza un

nuevo camino en su vida; Mi vida comienza aquí...;...solo tenemos futuro...;etc.), vers el somni utòpic i reaccionari de la felicitat entesa com un estat que cau del cel, que no precisa cap treball per a ésser assolit o, si més no, per conservar-lo un cop s'ha adquirit.

Una de les propostes bàsiques del llibre és, per tant, la de fer-ne una lectura a nivell d'història, de present i d'esdevenidor de la complexitat del subjecte lector, que s'enfrontarà en tant que individu a un discurs sobre les relacions interpersonals dins els paràmetres prefixats de la parella com a institució.